

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक:-इएकएस-१०८०/१७,
संश्लेष, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- १७ एप्रिल, १९८०.

पहा:-१] शासन परिपत्रक, क्रमांक:-इएकएस-१०७६/१७, दिनांक १५ जुलै, १९७६.
२] शासन परिपत्रक, क्रमांक:-इएकएस-१०७६/१७, दिनांक २ ऑगस्ट, १९७६.

शासन निर्णय

=====

शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:-इएकएस-१०७६/१७, दिनांकित २ ऑगस्ट, १९७६ अन्वये शासकीय कर्मचा-यांच्या विभागीय परीक्षांकरिता विहित केलेली पुस्तके शक्य तितक्या वेळार सहाय्य वत वापरांतरीत करून घेऊन व त्यानंतर त्यांचे मुद्रण करून परीक्षार्थींना उपलब्ध करून देण्यात आले होते. परंतु त्यानंतर आता ३ वर्षे उलटून गेली तरीही यांच्या पुस्तकांचे मराठी भाषांतर व मुद्रण अजूनही झालेले नाही असे शासनाच्या निदर्शनात आले आहे. इतकेच नव्हे तर मंत्रालयीन विभागातील कर्मचा-यांच्या परीक्षांना लागणारी नॅक्शन्स ऑफ ऑफिस प्रोतेजर, सेफ्टीरिस्ट इन्स्ट्रक्शन्स, वातावरणीय पुस्तके यांच्या सर्वांशांकरिता परीक्षांना लागणारी हॅण्डबुक ऑफ ट्रेनिंग फॉर मिनिस्टेरियल स्टॉफ, यांचे वितरित करण्यात आलेले असून १ व २, यांचे फायनान्सिंगसह सहाय्य वत वापरांतरीत पुस्तकांची उच्च आरक्षण तुधारणा व्हायच्याची आहे, असेही आढळून आले आहे. ही पुस्तके मराठीत उपलब्ध नसल्यामुळे आतापर्यंत ह्या परीक्षा इंग्रजीतूनच घेण्यात येतात. त्यामुळे महाराष्ट्र राजभाषा अधिनियमांच्या कलम ४ अन्वये राज्य शासकीय कर्मचा-यांच्या विभागीय परीक्षा मराठीतून घेणे शक्य होत नाही. परीक्षार्थींना मराठी पुस्तके उपलब्ध करून देणे व त्यांच्या विभागीय परीक्षा मराठीतून घेणे ही शासनाची जबाबदारी आहे. त्यामुळे यापुढे आता सर्व विभागीय परीक्षा मराठीतूनच घेतल्या जाव्यात असा निर्णय शासनाने घेता असून त्यासाठी सर्व मंत्रालयीन विभागांनी त्यांच्या विभागातील संबंधित असलेली व विभागीय परीक्षांना विहित केलेली सर्व पुस्तके दिनांक १ मे, १९८० पासून दोन वर्षांच्या आत म्हणजे ३० एप्रिल, १९८२ पर्यंत मराठीत भाषांतरित करून वेळार मुद्रण करून सहाय्य वत वापरांतरीत पूर्ण करावी असे आदेश देण्यात येत आहेत. याही पुस्तके शासकीय कर्मचा-यांच्या सर्व विभागीय परीक्षांना विहित केलेली आहेत, असा पुस्तकांची यादी व संबंधित विभाग याबाबतची माहिती परिशिष्ट एक मध्ये दिली आहे. संबंधित विभागांनी या पुस्तकांचे मराठी भाषांतर व मुद्रण करण्याची कार्ये जरी पुस्तक सुरु मराठी व वायावतया त्रैमासिक अहवाल या विभागाच्या मासिक-२४ मध्ये नमूद वापरात.

२. वरीलप्रमाणे पुस्तकाचे मराठीकरण करण्याबाबतची कार्यवाही करीत असतानाच, आदेशीय कार्यवाहीच्या सर्व विभागीय परीक्षा [मंत्रालय विभाग व त्याप्रमाणे विभागाच्या न आदेशीय प्रमुख यांच्याकडून घेतल्या जाणा-या] यापुढे मराठीतूनच घेतल्या जाव्यात, या दृष्टीने सर्व मंत्रालयीन विभागांनी यादीकप्रमाणे कार्यवाही संपादन करावी :-

१) विभागीय परीक्षांच्या सर्व प्रश्नपत्रिका मराठीतच काढाव्यात,

२) ज्यांची मातृभाषा मराठी नाही अशा उमेदवारांसाठी मराठी प्रश्नपत्रिकांचे इंग्रजी भाषांतर तोस्त द्यावे. परंतु ही बाब अपवादोत्पन्न समजण्यात यावी. अशा प्रकारे इंग्रजीतून उत्तरे लिहिण्याची सवलत देतांना उमेदवारांनी निवभाप्रमाणे मराठी भाषेच्या परीक्षा दिल्या आहेत किंवा नाही व त्यांना मराठीतून आपले विचार सहजरित्या मांडणे कठीण जाईल किंवा कते याचा विचार करावा व अगच इंग्रजीतून उत्तरे लिहिण्याची परवानगी घावी.

३) मराठीतून निवस पुस्तके तयार होईपर्यंत, परीक्षार्थींनी उत्तरे लिहिताना जिथे जोणताही नियम उभूत करणे आवश्यक आहे, तिथे तो नियम इंग्रजीतून लिहिण्यात हरकत नसावी. तसेच जिथे मराठी प्रतीशब्द लक्षात येत नसावी, तेथे इंग्रजी शब्द वापरण्याची सुवा उमेदवारांना देण्यात यावी. मात्र मराठीचे उत्तर मराठीतूनच दिले पाहिजे.

४) जर इंग्रजीच्या ज्ञानापेक्षाही प्रश्नपत्रिका तद्वतीची म्हणून ठेवली गेली असेल, तर ती तात्काळ रद्द करण्यात यावी व त्या ऐवजी मराठीच्या ज्ञानाप्रमाणे प्रश्नपत्रिका ठेवण्यात यावी. जरूर पडल्यात संबंधित नियम दुरुस्त करण्यात यावेत.

३. वरीलप्रमाणे संपूर्ण विभागीय परीक्षा मराठीतून घेण्यासाठी कार्यवाही तत्काळ करावी. याबाबतच्या तसेच परिच्छेद २ मध्ये म्हटल्याप्रमाणे पुस्तकाचे मराठीकरण करण्याच्या कार्यवाहीबाबत आपल्या विभागाचा त्रैमासिक अहवाल निवडितपणे या विभागाकडे पाठवावा. याप्रमाणे ३१ जुलै, १९८० पर्यंत झालेल्या कार्यवाहीचा अहवाल ऑगस्ट-१९८० च्या १० तारखेपर्यंत पाठवावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

तह/

[व. अ. कोळेकर]

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

शासनाचे सर्व सचिव/याचा संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व मंत्रालयीन विभाग, शासनाच्या प्रशासन विभाग, कार्यालय-२९, २८,

निरनिराळ्या मंत्रालयीन विभागांच्या प्रशासकीय निबंधनाखाली असलेल्या सर्व विभागांमध्ये व विभाग प्रमुख यांची कार्यवाही [संबंधित मंत्रालयीन विभागांमार्फत].

.....

पुस्तकाचे नाव [१]	संदर्भित विभागाचे नाव [२]
१] भारत प्रॉव्हिडेंट फंड	सामान्य प्रशासन विभाग.
२] नॅशनल ऑफ कॉन्ट्रोल एक्झिझिटिव	वित्त विभाग.
३] वॉम्बे सिव्हील सर्व्हिस रुला भाग-१	वित्त विभाग.
४] वॉम्बे सिव्हील सर्व्हिस रुला भाग-२	वित्त विभाग.
५] महाराष्ट्र व्हेट भॅन्जुअल	वित्त विभाग.
६] वॉम्बे फायनायसल रुला	वित्त विभाग.
७] डिपार्टमेंटल ऑण्ड टॅम्पेन एक्झिझिटिव रुला	सामान्य प्रशासन विभाग.
८] वॉम्बे सिव्हील सर्व्हिस क्लारिफिकेशन ऑण्ड रिफूटमेंट रुला	सामान्य प्रशासन विभाग.
९] हॅण्डबुक फॉर ट्रेनिंग ऑफ मिनिस्टेरियल स्टाफ [कोरीप्ल]	सामान्य प्रशासन विभाग. [प्रशासकीय अधिकारी महाविद्यालय]
१०] हॅण्डबुक फॉर ट्रेनिंग ऑफ सुपरमायनरी स्टाफ भाग १, २ व ३	सामान्य प्रशासन विभाग.
११] महाराष्ट्र सिव्हील सर्व्हिस [कन्डक्ट] रुला	सामान्य प्रशासन विभाग.
१२] महाराष्ट्र सिव्हील सर्व्हिस [डिप्लोमीन व अपील रुला]	सामान्य प्रशासन विभाग.
१३] नॅशनल ऑफ डिपार्टमेंटल अिनस्पेक्सीव	सामान्य प्रशासन विभाग.
१४] नॅशनल ऑफ ऑफिस प्रोसिजर १	सामान्य प्रशासन विभाग.
१५] ट्रेनिंग ऑण्ड स्टेमनरी नॅन्जुअल	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग.
१६] जेडरिस्ट कन्सल्टेशन	सामान्य प्रशासन विभाग.
१७] रुला ऑफ डिप्लोमी	सामान्य प्रशासन विभाग.

.....